

УДК 338.3

Ріпка О. – ст. гр. БМмз-51

Ферльовський В. – ст. гр. БМмз-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Гарматюк О.О.

Ripka O., Ferlowski V.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PROVIDING EFFICIENT MANUFACTURING PROCESSES ON DOMESTIC ENTERPRISES: STATE AND PROSPECTS OF IMPROVEMENT

Supervisor: Ph.D., Associate Prof. Garmatiuk Oksana

Ключові слова: виробництво, виробничий процес, ефективність, результат виробництва, якість, виробнича потужність, конкурентоспроможність.

Keywords: production, production process, efficiency, production result, quality, production capacity, competitiveness.

В умовах непередбачуваної та швидкоплинної ринкової ситуації багато вітчизняних виробничих підприємств усвідомили необхідність повномасштабного контролю всіх процесів, що проходять у них. Ключовою галуззю діяльності виробничих підприємств, що вимагає максимально пильної уваги, є саме виробничий процес – його ефективність, поточний стан і якість. Виробничий процес – це сукупність операцій, за допомогою яких компанія створює цінності і постачає їх споживачам. У цих процесах втілені ключові можливості компанії, що визначають варіанти її майбутнього. Ключові можливості – види діяльності, які у компанії виходять краще, ніж у її конкурентів, вирішальним чином впливають на її успіх, зростання і оновлення. Отже, управління ними не тільки дозволяє задовольняти запити сьогоdnішніх споживачів, але і визначає можливості надання послуг майбутнім споживачам.

Постійне відстеження недоліків у виробництві, спрямованість системи управління на їх виявлення та усунення, удосконалення всіх стадій виробничого процесу сприяють підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на ринку. Діяльність українських підприємств у сучасному складному ринковому середовищі, особливо в періоди фінансово-економічної кризи, серйозно ускладнюється проблемами у сфері одержання замовлень і збуту виробленої продукції.

У таких умовах між застосовуваними на підприємствах формами організації виробничих процесів і мінливими параметрами виробничої програми виникають протиріччя, усунення яких вимагає переосмислення традиційних підходів до організації виробництва, які зазвичай відображають наступні постулати: виробнича структура, форми спеціалізації підрозділів підприємства максимально відображають пропорції виготовлюваної продукції як за її видами (у частині предметної

спеціалізації), так і за виконуваними процесами (у частині технологічної спеціалізації); виробнича потужність підрозділів формується пропорційно обсягам виконуваних у них робіт; організація процесів у часі переслідує максимальне використання виробничих ресурсів (устаткування, сировини й матеріалів, персоналу тощо) при обмеженнях термінів виконання робіт; організація підготовки виробничих процесів має переважно індивідуальне призначення до конкретних виробів, операцій.

Проблема вибору форми організації виробничих процесів при мінливості продукції є однією з центральних, розв'язання якої породило формування вчення про масову, серійну й одиничну організацію виробництва. Застосування базових основ організації склало зміст сучасного виробничого й операційного менеджменту підприємств, основні положення якого розкриті в безлічі робіт вітчизняних і закордонних авторів, наприклад. Особливості даного періоду, коли змінюваність продукції стає основним фактором організації виробничих процесів, формують нову сферу прийняття організаційних рішень у формі організаційного проектування, використання ситуаційних моделей організаційного проектування, урахування організаційних факторів розвитку підприємств тощо. Рішення у межах цих та інших напрямків організаційного проектування в остаточному підсумку ґрунтуються на використанні такої узагальненої властивості організації як її варіативність, значення якої залишається недооціненим, а практичне використання ускладнюється через відсутність її чіткого параметричного уявлення, що робить завдання дослідження варіативності як специфічного ресурсу організації актуальним.

Удосконаленням виробництва займаються заради сталого зростання прибутку. Прямі оцінки тут буває зробити важко, тому часто використовують показники, що впливають на величину прибутку: ефективність; якість; виробнича потужність; швидкість поставок та гнучкість. Ці непрямі показники можуть дати уявлення про виробничі характеристики компанії та її можливості підвищувати прибутковість. Непрямі показники прибутковості корисні для діагностування проблем і виявлення можливостей вдосконалення виробництва.

Удосконалювати виробництво можна у багатьох напрямках: підвищувати якість продукції або виробничих процесів; скорочувати відсоток браку; прискорювати розробку і випуск нової продукції; впроваджувати більш досконалі виробничі технології; використовувати нове обладнання; розширювати потужності; поліпшувати контроль якості; підвищувати оперативність відвантаження замовленої продукції; раціоналізувати систему постачання та закупівель; удосконалити систему трудового стимулювання; оздоровити робочі місця; підвищити ефективність; домогтися більшої задоволеності споживачів та інші. Щоб досягти передових позицій на всіх напрямках діяльності, потрібні ретельний аналіз і готовність безупинно змінюватися в міру вдосконалення виробництва. Необхідна також інтеграція всіх функціональних підрозділів компанії з маркетингом, з тим щоб різноспрямовані зусилля по вдосконаленню взаємно посилювалися, вели до зростання ефективності та більшої задоволеності споживачів. Загалом можна виділити п'ять основних напрямків вдосконалення виробництва: управління виробничою потужністю; управління запасами; безперервне вдосконалення; управління ланцюгом поставок і постачання; нарощування виробничих можливостей.

Отже, основою виробничої стратегії є нарощування можливостей на обраних напрямках, які створюють фундамент процвітання компанії. Ефективність виробництва забезпечує конкурентоспроможність, дозволяє отримувати більшу віддачу від використовуваних ресурсів або при меншому їх витрачання зберігати колишній обсяг високоякісної продукції або послуг. Результатом виробничої відсталості є більш висока собівартість, менш якісна продукція (при даному рівні витрат) або і те й інше.